

## הכנסת השמונה-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת  
יריב לוין  
זבולון אורלב  
אנסטסיה מיכאלי  
ישראל חסון

פ/2584/18

### הצעת חוק איסור לשון הרע (תיקון – אי ייחוד העילה והוספת סעדים), התש"ע-2010

1. תיקון סעיף 7 בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965<sup>1</sup> (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 7, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהיות פרסום לשון הרע עוולת רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]<sup>2</sup> או עוולה לפי כל דין; בתובענה לפי סעיף זה יחולו הוראות פרק ג' לחוק זה".
2. תיקון סעיף 7א בסעיף 7א לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "50,000 שקלים חדשים" יבוא "של 300,000 שקלים חדשים";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "50,000 שקלים חדשים" יבוא "של 300,000 שקלים חדשים";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "שלא יעלה על כפל הסכום" יבוא "פי שניים מסכום";
- (4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ג1) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לא ניתנה לנפגע אפשרות נאותה לפרסם את תגובתו, כאמור בסעיף 12א, יהא בית המשפט רשאי לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על פי חמישה מהסכום שנקבע בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק".
3. הוספת סעיף 12א אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:

<sup>1</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 240.

<sup>2</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

"חובת פרסום 12א. (א) פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת או

תגובה ללשון הרע באתר אינטרנט, יאפשר המפרסם לנפגע או לנציגו להוסיף את תגובתו המלאה לפרסום בתוך זמן סביר; היו מספר נפגעים מידיעה, תינתן אפשרות נאותה לכל אחד מהם להוסיף את תגובתו המלאה, אלא אם נתנו את הסכמתם לפרסם את תגובתם במשותף.

(ב) העובר על הוראות סעיף זה, יישא באחריות אזרחית אך לא באחריות פלילית לפי חוק זה".

תחולה 4. חוק זה יחול על תובענות שעניינן פרסומים אשר נעשו לאחר מועד פרסום חוק זה ברשומות.

## דבר הסבר

מטרת חוק זה הינה להבהיר ולהרחיב את האפשרויות הניתנות לבית המשפט בבואו להגן ולתת סעד לאדם שנפגע מהוצאת לשון הרע כנגדו.

משכך, מוצע לתקן את החוק באופן שייטיב את מצבו של הנפגע ביחס להוראות החוק הקיימות. הנפגע מהוצאת לשון הרע נמצא מלכתחילה בעמדת נחיתות משעה שהנזק שנגרם לו הוא מיידי ולעיתים קרובות בלתי ניתן לתיקון. מאידך, גם כאשר מוגשת תביעה, הליכי התביעה בה הינם ארוכים, תוך ששמו הטוב של הנפגע ניזוק במהלך כל התקופה. על רקע זה, ראוי כי הנפגע יזכה בפיצויים בסכומים ניכרים אשר יהיה בהם כדי לפצות ולו במידה מסוימת על הנזק שנגרם לו, ובד בבד ראוי לחייב את המעוול בתוצאות העולה שעשה.

**סעיף 1** המסכת העובדתית הנדרשת להוכחת לשון הרע, שונה מזו הנדרשת להוכחת עוולת הרשלנות ועוולת המטרד. משכך, תביעת לשון הרע אינה צריכה לחסום את דרכי ההשבה האחרות, אלא להיות כלי נוסף שניתן להשתמש בו על מנת למזער נזקים.

לפיכך מוצע, כי המחוקק יצביע על מאזן האינטרסים הנכון, והחוק יתוקן כך שיבהיר כי תביעה לפי חוק איסור לשון הרע אינה מונעת ממי שנפגע מפרסום פוגע לקבל סעד לפי כל דין אחר וכן כי היות פרסום לשון הרע, לא יגרע מהיותו גם עוולת רשלנות לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] או עוולה לפי כל דין אחר.

**סעיף 2** חוק איסור לשון הרע קובע בסעיף 7א, כי במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק, ואף מוסיף כי במקרה שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע רשאי בית המשפט לפסוק עד כפל הפיצוי האמור, ללא הוכחת הנזק.

בהתאם למצב החוקי היום, מטרת הפיצויים היא שלילת התוצאה של מעשה הנזיקין בדרך של העמדת הניזוק, עד כמה שהדבר ניתן להיעשות, באותו מצב שבו היה נתון בעת פרסום לשון הרע אילו לא הפרסום האמור. אולם, נוכח הנזק הרב הגלום בפרסום לשון הרע, אשר עלולה להביא להרס חייו של אדם, לפגיעה בחייו המשפחתיים וביכולתו להתפרנס, ראוי לקבוע במסגרת החוק גם תשלום פיצויים

גבוהים יותר שהינם עונשיים במהותם אשר אינם משקפים הערכה של הנזק שגרם המזיק לניזוק על ידי העוולה, אלא באים להעניש את המזיק על התנהגותו השלילית.

בנסיבות אלו, ועל מנת לעגן בחקיקה את סמכותם של בתי המשפט לפסוק פיצויים גבוהים יותר, אשר מביאים בחשבון את חומרת התנהגותו של מוציא לשון הרע, ואינם תלויים בנזק שנגרם, שאותו ממילא קשה לכמת לסכום כספי, מוצע לשנות את המצב הקיים, ולקבוע שלוש מדרגות פיצוי כדלקמן:

(1) בשלב הראשון רשאי בית המשפט לפסוק פיצוי בשיעור של עד 300,000 שקלים חדשים במקום עד 50,000 שקלים חדשים (סעיפים 12(1) ו- 2(2) להצעת החוק).

(2) בשלב השני רשאי בית המשפט לפסוק פיצוי שלא יעלה על 600,000 שקלים חדשים, אם הוכיח התובע שלשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע בו (סעיף 2(3) להצעת החוק).

(3) בשלב השלישי רשאי בית המשפט לפסוק פיצוי שלא יעלה על 1,500,000 שקלים חדשים כאשר לא ניתנה לנפגע אפשרות נאותה לפרסם את תגובתו המלאה בצמוד לפרסום (סעיף 2(4) להצעת החוק).

לעניין זה יצויין כי הזכות לשם טוב מעגנת בתוכה גם את הזכות למתן תגובה והתייחסות לפרסום העלול לפגוע בשם הטוב. יתרה מכך, לעיתים קרובות מתן האפשרות להתייחס ולהגיב לפרסום מתוכנן, יאפשר לנשוא הפרסום להעמיד את המפרסם על טעותותיו, לתקן את העובדות ובכך למנוע מלכתחילה פרסום שיש בו משום הוצאת לשון הרע. החובה לקבל תגובה לפרסום מתוכנן ולפרסמה ראוי שתקבל ביטוי הולם גם בחוק, נוכח קיומה של תופעה חמורה ביותר הבאה לידי ביטוי בפרסום דברים מבלי שניתנת לנשוא הפרסום האפשרות להגיב עליהם. זאת, בשעה שהנטל המוטל על מפרסם הפרסום לקבל תגובה ולפרסמה הינו נטל קל שתועלתו רבה, הן להבטחת הדיוק בפרסום, הן למיצוי האפשרות למנוע מבעוד מועד פרסום לשון הרע והן למימוש נאות של זכויותיו הבסיסיות של נשוא הפרסום.

ראוי להדגיש, כי לעיתים מתבצע הפרסום אף מבלי שמתבקשת תגובה, לעיתים מתבקשת תגובה מיידית שאינה מאפשרת לנשוא הפרסום שיקול דעת הולם בעת מתן התגובה, ולעיתים מתבקשת ואף מתקבלת תגובה, אולם אין היא מפורסמת או שפרסומה נעשה תוך קיצורים והשמטות ובאופן שאינו משקף נאמנה את התגובה כפי שניתנה. ביצוע פרסום שהוא בבחינת לשון הרע, תוך הימנעות אף ממתן אפשרות הולמת לנפגע להתייחס לפרסום ולהגיב לנטען במסגרתו, היא בבחינת "הוספת חטא על פשע" ותופעה שראוי לעוקרה מן השורש. משכך, מוצע לחייב במקרה כאמור את המפרסם בתשלום פיצויים עונשיים בשיעור גבוה במיוחד של פי חמישה מסכום הפיצוי שנפסק לחובתו בגין עצם הפרסום של לשון הרע.

**סעיף 3** כדי לעגן בחוק את החובה החוקית לבקש ולפרסם את תגובתו של הנפגע מהפרסום, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 12א, שחשיבותו כבר הובהרה לעיל.

**סעיף 4** מוצע כי תחולת התיקון לחוק תהא על פרסומים שנעשו החל ממועד פרסומו ברשומות, באופן שלא תיקבע תחולה רטרואקטיבית ביחס לפרסומים שנעשו טרם קבלת התיקון המוצע.

-----  
הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
י' באב התש"ע – 21.7.10